

A K T I V E

RavaBIM kuntakysely 2025

Tulosraportti.
Jakeluvapaa versio.

KIRAHub

27.10.2025

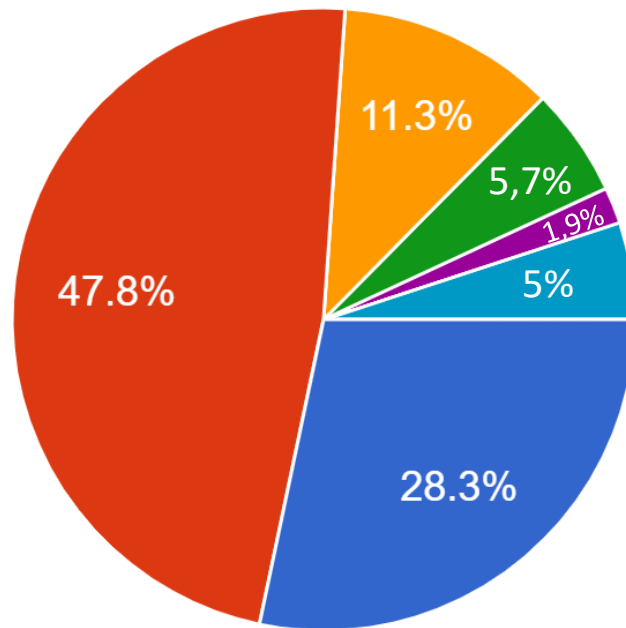
Tausta

- [Aktive Revenue Operations](#) on suomalainen palveluyritys, joka auttaa rakennusalaan liittyviä yrityksiä liiketoiminnan kasvattamisessa ja kansainvälistymisessä. Osallistumme myös kiinteistö- ja rakennusalan digitalisaation kehitystyöhön, olemme KIRAHubin yhteistyöjäsen.
- Toimimme vuonna 2025 yhteistyössä KIRAHubin kanssa lanseeratun [RavaBIM tapahtuman](#) tuottajana ja konseptin kehittäjänä. Tämän tapahtuman tavoitteena on olla vuotuinen tietomalliavusteisen rakentamislupaprosessin kehittämisen päätapahtuma.
- Toteutimme KIRAHubin Digital building permit ekosysteemin toimeksiannosta 05-09/2025 aikavälillä sähköisen kyselyn Suomen kunnille, liittyen [uuden rakentamislain](#) mukaiseen tietomallien käyttämiseen rakentamislupaprosessissa. Pääkohderyhmänä oli rakennusvalvonnan edustajat.
- Vastauksia saatiin 142 eri kunnasta. Näistä 11 kaupungista/kunnasta on vastauksia useilta eri henkilöiltä. Kyselyn kattavuus on 46% kaikista Suomen kunnista.
- Vastaajista 98% edustaa kunnan rakennusvalvontaa. Loput 2% ovat rakennuttamista tai tilapalvelua.
- Huomioita: Kysely tehtiin vain suomeksi. Tuloksista ei julkaista kuntakohtaisia vastauksia.

Yksikkösi henkilökunnan määrä?

Yksikkösi henkilökunnan koko

159 responses

Hlökunnan määrä

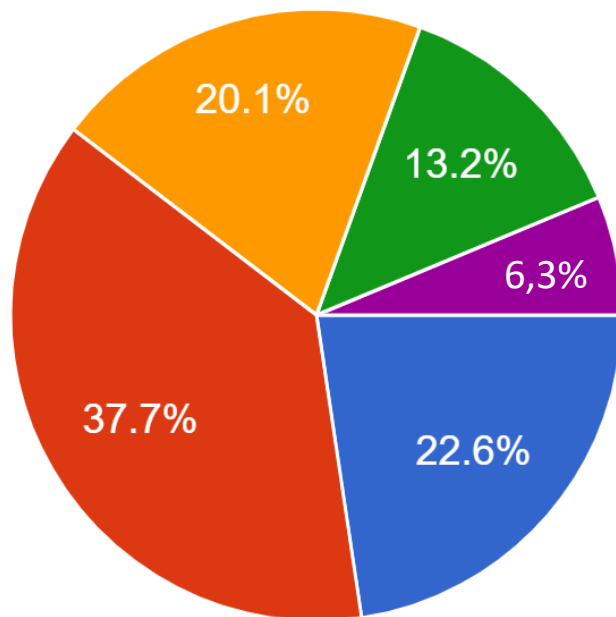
1	45 kuntaa
2-5	76 kuntaa
6-10	18 kuntaa
11-20	9 kuntaa
20-30	3 kuntaa
yli 30	8 kuntaa

Vastaukset 30.9.2025 mennessä: 159 kpl

Mikä on kuntanne asukasluku?

Kunnan asukasluku

159 responses

Asukasluku

Alle 3000	36 kuntaa
3000 - 10 000	60 kuntaa
10 000 - 30 000	32 kuntaa
30 000 - 100 000	21 kuntaa
Yli 100 000	10 kuntaa

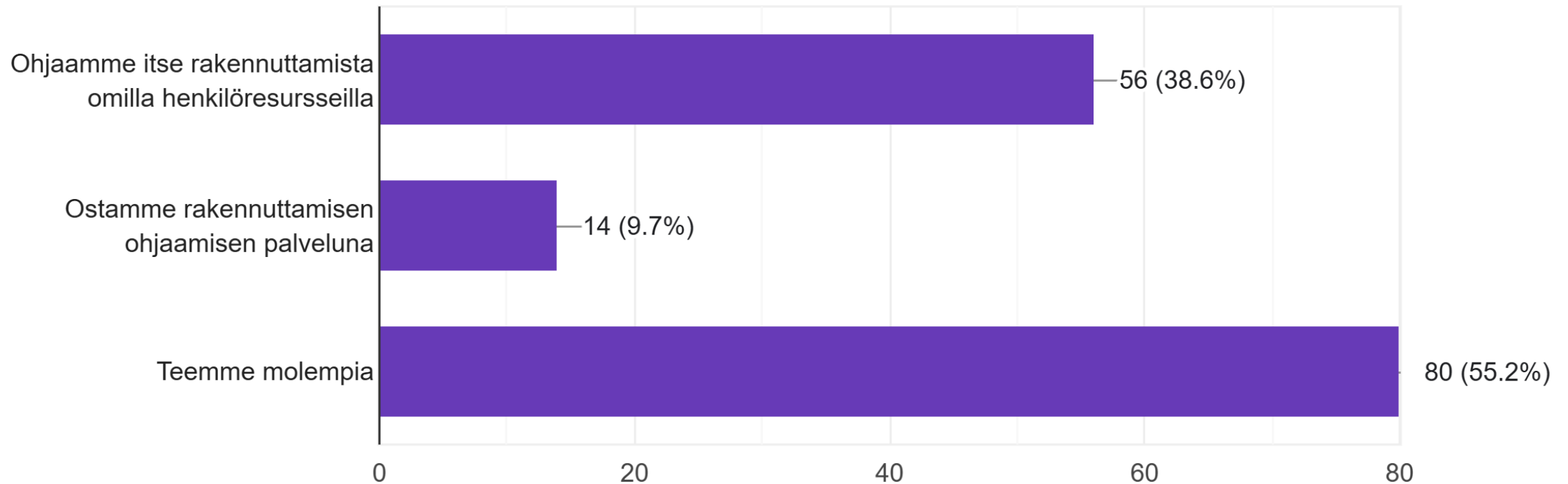
Vastaukset 30.9.2025 mennessä: 159 kpl

Miten kuntanne ohjaa omaa rakennuttamista?

Vastaukset 30.9.2025 mennessä: 145 kpl

Kunnan rooli kunnan omissa rakennuttamishankkeissa

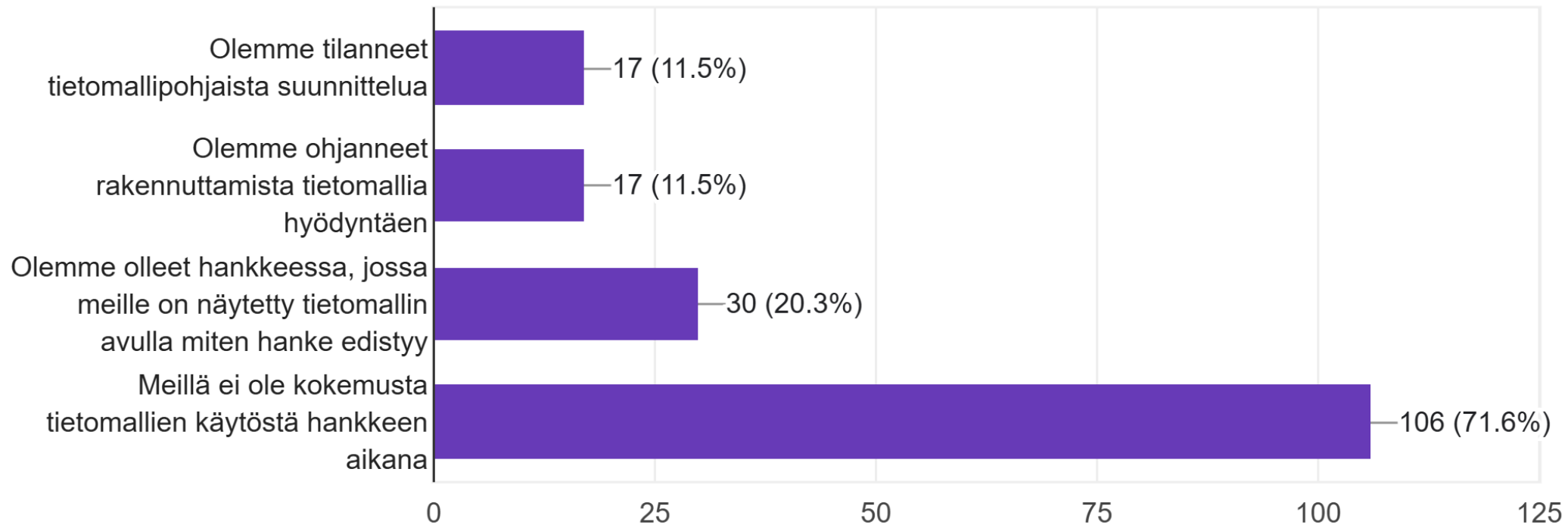
145 responses

Rakennuksen tietomallin käytön kokemukset?

Vastaukset 30.9.2025 mennessä: 148 kpl

Kokemuksia rakennuksen tietomallin (BIM) käytöstä hankkeessa kuntaviranomaisen näkökulmasta
148 responses

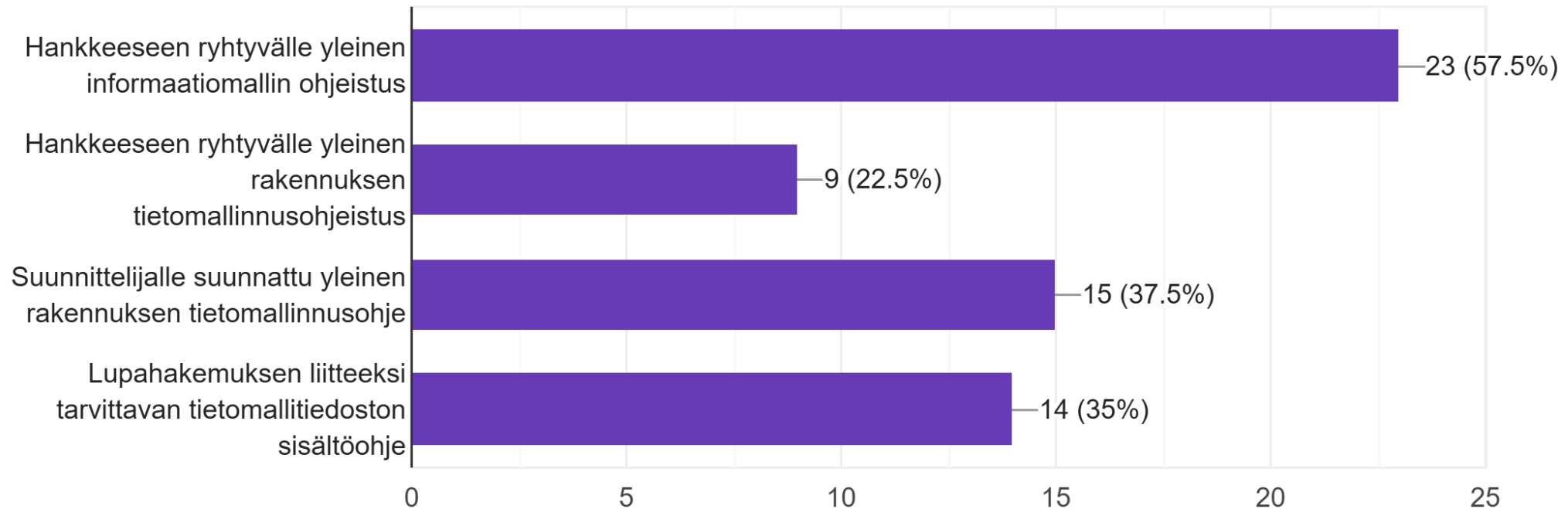

Mitä ohjeistuksia kunnassa on jo laadittu?

Vastaukset 30.9.2025 mennessä: 40 kpl (tähän kysymykseen on vähiten vastauksia kaikista kysymyksistä)

Onko kunnassa käytössä seuraavia ohjeistuksia? (laita rasti ruutuun niihin, joihin on)

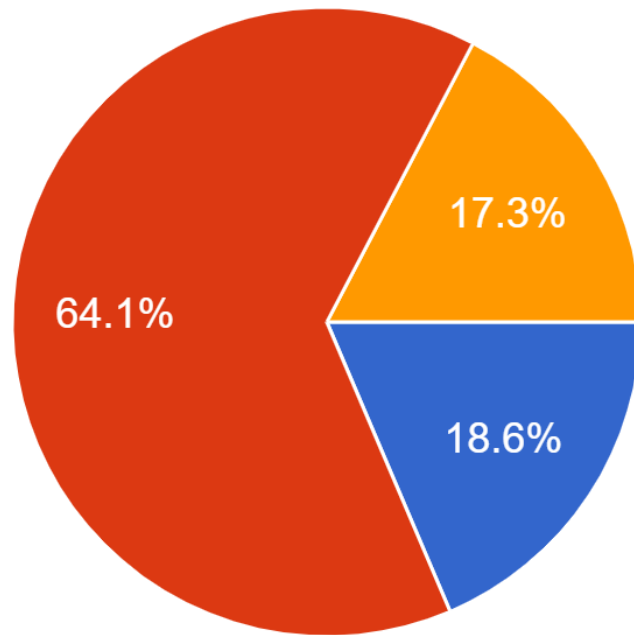
40 responses

Onko kunnassa ohjelmistoa 3D kuntamallille?

Onko kuntaanne hankittu ohjelmistoa 3D kuntamallin hyödyntämiseen kaupunkisuunnittelussa?

156 responses

Kyllä	29 kuntaa
Ei	100 kuntaa
En tiedä	27 kuntaa

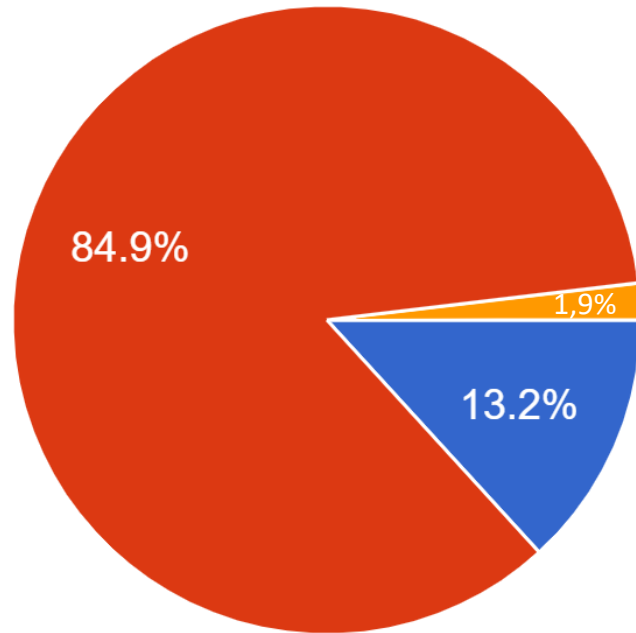
Vastaukset 30.9.2025 mennessä: 156 kpl

Tietomallin käyttö lupakäsittelyssä, pilotoinnit?

LUPAKÄSITTELY: Onko kuntanne osallistunut pilottikokeiluun, jossa on testattu rakennuksen tietomallin käyttöä lupakäsittelyssä?

159 responses

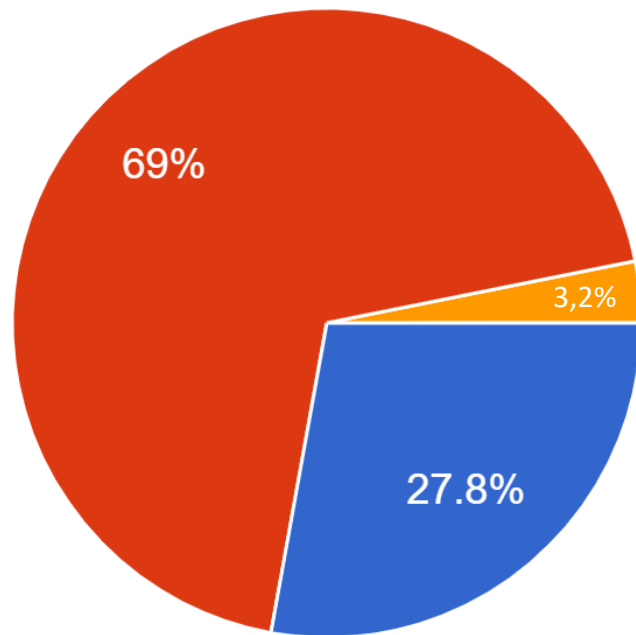
Kyllä	21 kuntaa
Ei	135 kuntaa
En tiedä	3 kuntaa

Vastaukset 30.9.2025 mennessä: 159 kpl

Onko lupakäsittelyyn toimitettu tietomallia 2025 aikana?

LUPAKÄSITTELY: Onko kunnassa ollut vielä hanketta, johon suunnittelija on toimittanut rakennuksen tietomallin lupahakemuksen liitteenä?

158 responses

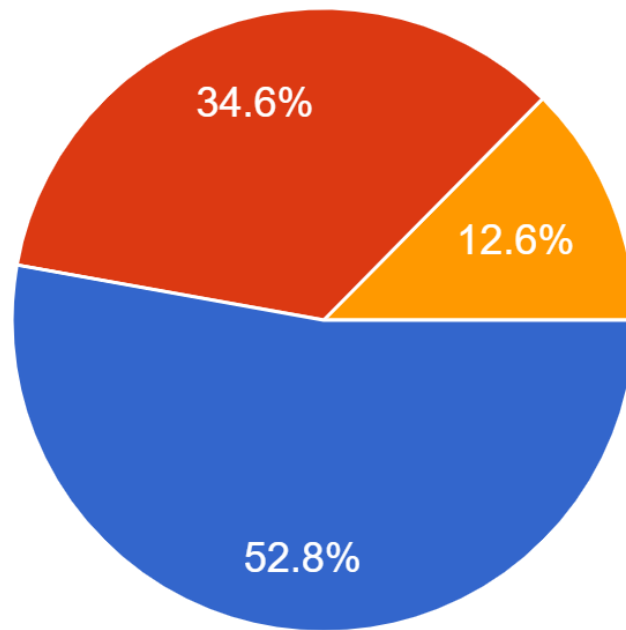
Kyllä	44 kuntaa
Ei	109 kuntaa
En tiedä	5 kuntaa

Vastaukset 30.9.2025 mennessä: 158 kpl

Valmius ottaa vastaan IFC-muotoista tiedostoa?

LUPAKÄSITTELY: Onko kunnassa valmiutta ottaa vastaan rakennuksen tietomallitiedostoa, joka on IFC-muodossa?

159 responses

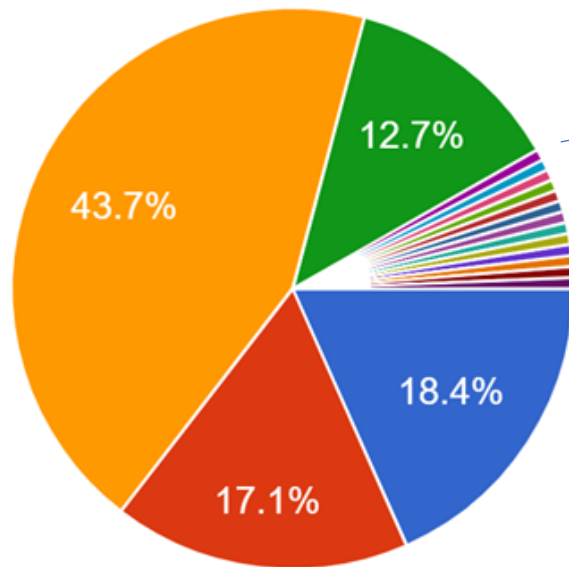
Kyllä	84 kuntaa
Ei	55 kuntaa
En tiedä	20 kuntaa

Vastaukset 30.9.2025 mennessä: 159 kpl

Ohjelmistoa tai palvelua IFC-tiedoston tarkastamiseen?

LUPAKÄSITTELY: Onko kunnassa käytössä ohjelmistoa tai palvelua, jonka avulla voi katsoa ja tarkastaa rakennuksen tietomallitiedostoa, joka on IFC-muodossa?

158 responses

Kyllä, maksullinen ohjelma tai palvelu	29 kuntaa
Kyllä, maksuton ohjelma tai palvelu	27 kuntaa
Ei ole käytössä	69 kuntaa
En tiedä	20 kuntaa

Vastaukset 30.9.2025 mennessä: 158 kpl

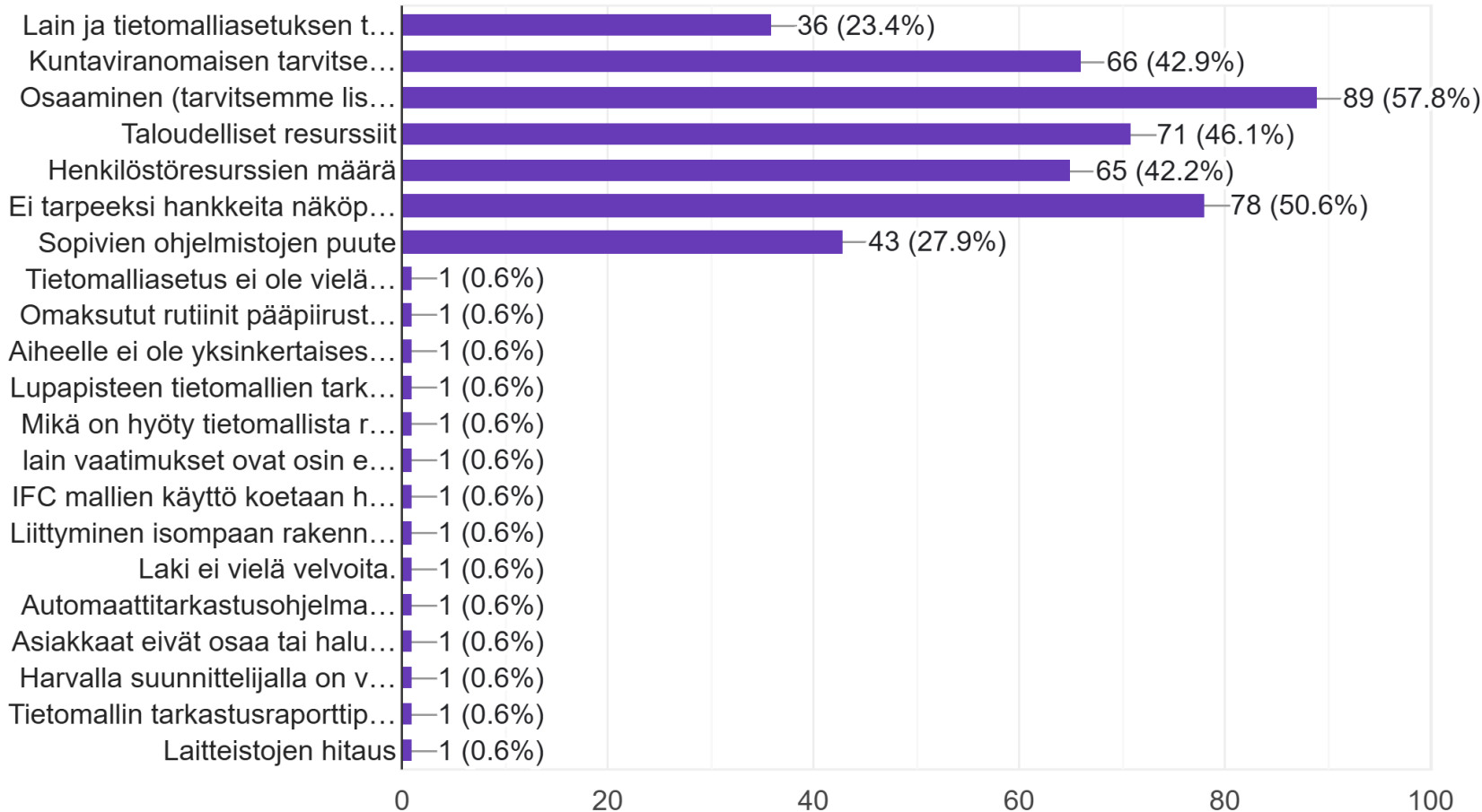
8% vastaajista (13 kuntaa) vastasi vapaalla tekstillä valmiin vaihtoehdon sijasta, näissä mm.

- Hankintaselvitys meneillään
- Maksuton ohjelma, jolla voi vain katsella tietomallia
- Maksullinen ohjelmisto käytössä, mutta ei vielä tietoa mitä sillä voi tehdä

Isoimmat esteet tietomallin käyttöön lupakäsittelyssä?

LUPAKÄSITTELY: Isoimmat esteet rakennuksen tietomallien käyttöön luvituksessa?

154 responses

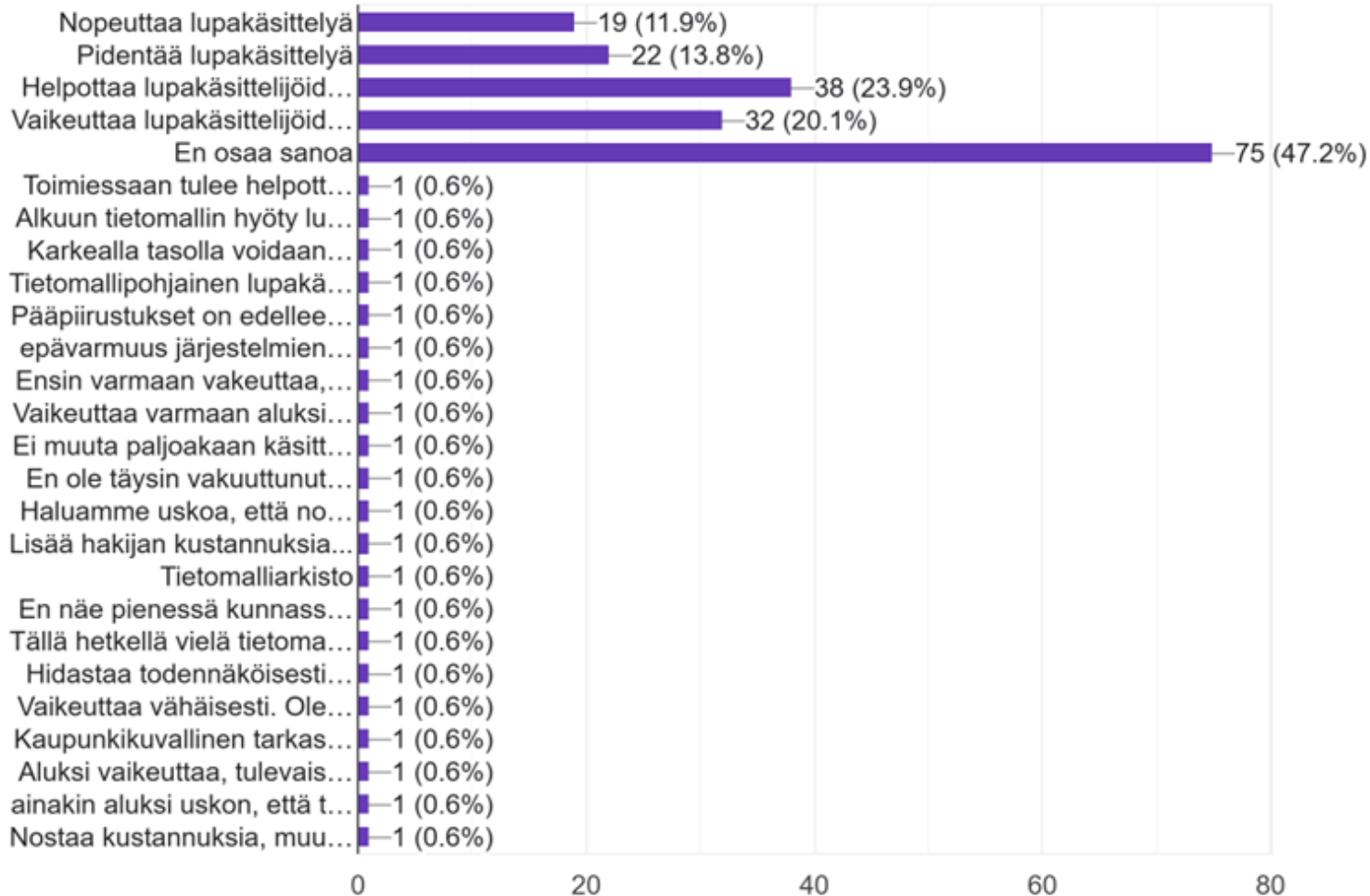
- *Lain ja tietomalliasetuksen tulkintojen ristiriitaisuus
- *Kuntaviranomaisen tarvitsemien ohjeistusten puutteellisuus
- *Osaaminen, tarvitsemme lisää koulutusta
- *Taloudelliset resurssit
- *Henkilöstöresurssien määrä
- *Ei tarpeeksi hankkeita näköpiirissä

Vastaukset 30.9.2025 mennessä: 154 kpl

Tietomallien hyödyllisyys lupakäsittelyssä?

LUPAKÄSITTELY: Miten arvioitte rakennuksen tietomallien käytön hyödyn lupakäsittelyssä?

159 responses

Vastaukset 30.9.2025 mennessä: 159 kpl

Poimintoja vapaista kommentteista:

"Ensin varmaan vaikeuttaa, mutta kun osaaminen karttuu ja välineet kehittyvät, niin varmasti helpottaa käsittelyä."

"Pääpiirustukset on edelleen toimitettava luvan liitteenä. Tietomallin rooli aluksi alisteinen."

"Tällä hetkellä vielä tietomalleissa ei ole kaikkea sitä tietosisältöä eikä tarkistusohjelmistoa, jolla kaikkien asetusten kaikki vaatimukset voitaisiin tarkastaa tietomalleista."

"Siirtymävaihe tulee varmasti vaikeuttamaan ja hidastamaan, mutta kysymys kuuluu kuinka pitkän ajan siirtymä ottaa sekä missä vaiheessa järjestelmät ja prosessit saadaan päivitettyä."

"Kaupunkikuvallinen tarkastelu paranee. Ei vaikutuksia käsittelyn keston."

"Hidastaa todennäköisesti alkuun, mutta helpottaa kunhan asiaan saadaan rutiinia."

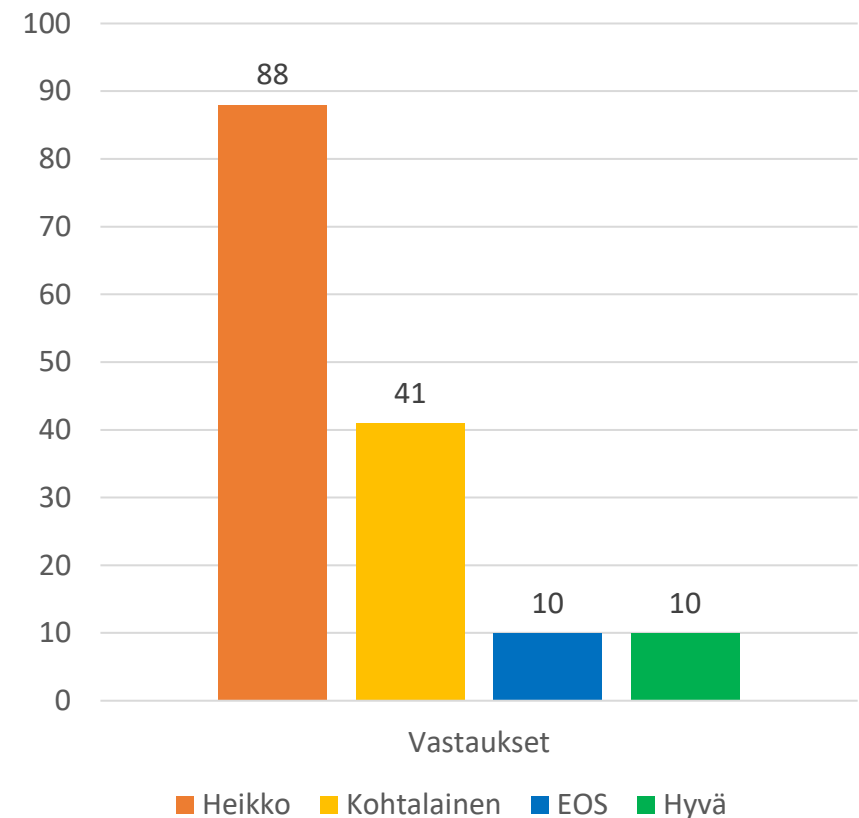
"Ainakin aluksi uskon, että tietomallin ja kuvien välissä on ristiriitaa joka aiheuttaa osaltaan selvitystyötä."

"Pidemmällä aikavälillä uskon tietomallipohjaisen lupaprosessin nopeuttavan ja helpottavan lupakäsittelijöiden työtä."

Näkemyks oman alueen suunnittelijoiden valmiudesta toimittaa pääpiirrustustasoista rakennuksen tietomallia lupahakemuksen liitteeksi?

- Kysymykseen on saatu 149 vastausta.
  - Ei valmiutta tai heikko valmius 88 kpl
  - Kohtalainen valmius 41 kpl
  - *Hyvä valmius 10 kpl
  - En osaa sanoa (EOS) 10 kpl

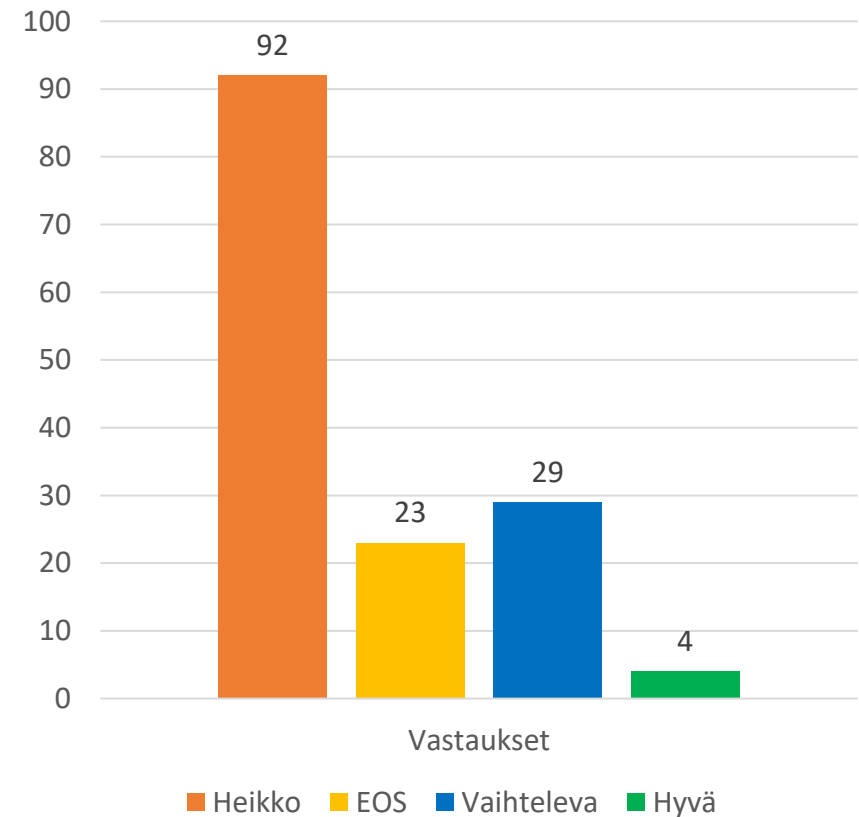
*) Vastauksissa korostuu valmiuden olevan hyvä, jos hanke on riittävän iso, jolloin suunnittelu tehdään yleensä isommassa toimistossa.

Näkemyks oman alueen hankkeeseen ryhtyvien valmiudesta tilata lupahakemuksen liitteeksi tarvittavaa pääpiirrustustasoista rakennuksen tietomallia?

- Kysymykseen on saatu 148 vastausta
  - Heikko tai vähäinen valmius 92 kpl
  - En osaa sanoa (EOS) 23 kpl
  - Vaihteleva 29 kpl
  - Hyvä valmius 4 kpl

Huom! Vastauksissa korostuu pientalorakentajien kohdalla asian olevan täysin uusi, jolloin valmiutta ei ole. Valmius on lähinnä isoimmissa hankkeissa.

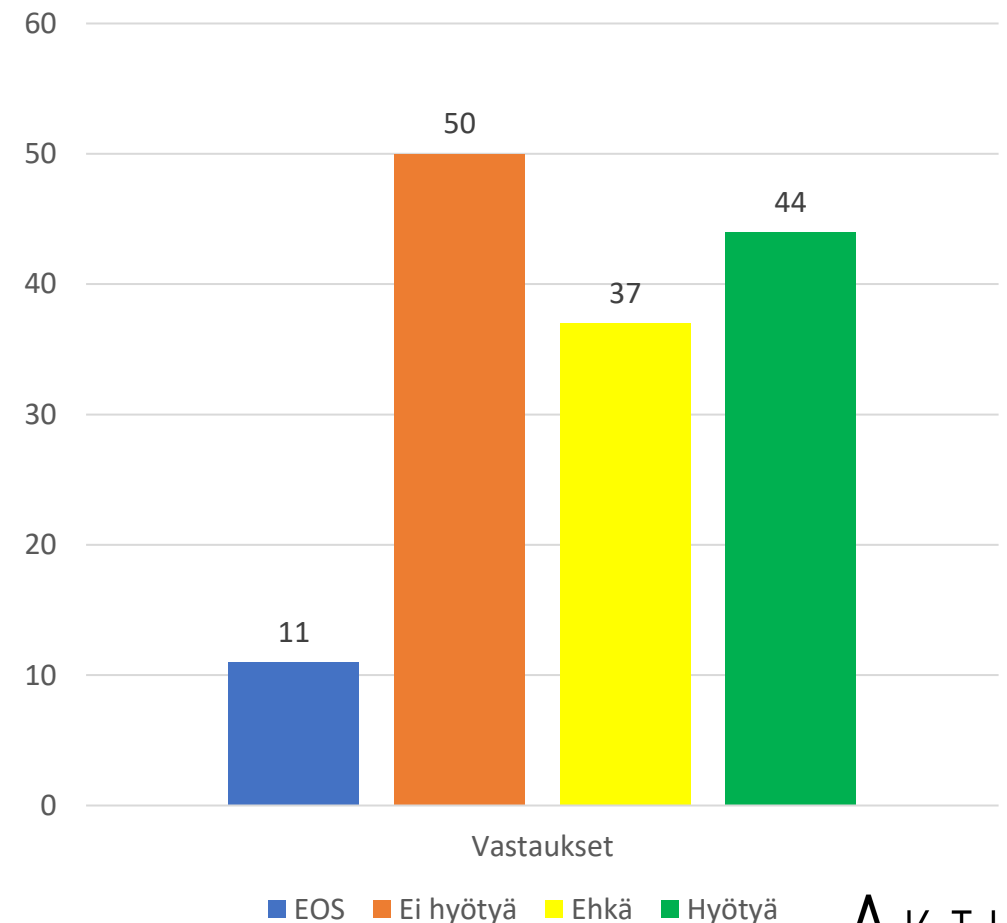

Koetteko rakennuksen tietomallien käytöstä mitään hyötyä luvituksessa tai muussa kunnallisessa viranomaistoiminnassa?

- Kysymykseen on saatu 143 vastausta
  - Ei hyötyä 50 kpl
  - En osaa sanoa 11 kpl
  - Ehkä tulevaisuudessa 37 kpl
  - Hyötyä 44 kpl

Poimintoja kommentteista puolesta ja vastaan seuraavassa diassa.

Koetteko rakennuksen tietomallien käytöstä mitään hyötyä luvituksessa tai muussa kunnallisessa viranomaistoiminnassa?

Poimintoja vastauksista, joissa vastaaja **ei koe** hyötyjä

"Pienessä kunnassa rakentaminen lähes olematonta, joten ei ole tarvetta tietomalleille."

"Hankkeet yleensä pienimuotoisia, eikä 3D tuo lisäarvoa luvitukseen. Enemmän hyötyä aluesuunnitteluun ja kaavoitukseen - tulevaisuudessa hyödyt ehkä korostuvat."

"Kunnassa kohtalaisen pieniä rakennuskohteita, joten varsinaisen rakennuksen ominaisuuksien tarkastelussa ei saavuteta suurta hyötyä."

"Harvoissa suurissa hankkeissa kuten teollisuuslaitokset, yleiset rakennukset tai kerrostalot. Niitä hyvin harvoin ja saatu hyöty kunnalle muodostuviin ohjelmisto ym. kustannuksiin on kohtuuton."

"Isommissa kaupungeissa joissa on ns. digitaalinen kaupunkimalli, johon ne voidaan istuttaa. Pienessä kunnassa ei niinkään hyötyä. Kuka huolehtii käytönaikaisesti ylläpidosta, kun rakennuksen käyttö- ja huoltokirjaakaan ei ylläpidetä?"

Poimintoja vastauksista, joissa vastaaja **kokee hyötyjä**

"Tietomallit tarjoaa rakennusten tarkempaa ja yksityiskohtaisempaa tarkastamista nopeammin ja tarkemmin kuin ennen. Tietomallit myös edistävät kaupunkikuvaryhmän toimintaa."

"Kaupunkikuvallisessa tarkastelussa tietomalli tuo paremman kuvan ympäristöön soveltuvuudesta."

"Helpottaisi rakennuksen sijoittumisen arvioimista rakennuspaikalle hyvin olennaisesti. Asemapiirroksista puuttuu hyvin usein tontin maastonmuodot. Selkeyttää myös asian esittelyä lautakunnan jäsenille."

"Hyötyjä varmasti saadaan, kun kansalliseen vakiointiin perustuvia tietomalleja saadaan, ja esimerkiksi automaattitarkistukset laajenevat."

"Helpottaisi rakennuksen sijoittumisen arvioimista rakennuspaikalle hyvin olennaisesti. Asemapiirroksista puuttuu hyvin usein tontin maastonmuodot. Selkeyttää myös asian esittelyä lautakunnan jäsenille."

"Mikäli tietomalli on sijoitettu maastomalliin, on merkittävää hyötyä."

Millaisissa asioissa koette tarvitsevanne apua liittyen rakennuksen tietomallien käyttöönottoon luvituksessa?

- Vastauksia 120 kappaletta, poimintoja vastauksista:
  - Tieto siitä minkä kokoisista hankkeista pitää olla tietomalli ja mistä löytyy suunnittelijat, jotka osaavat tehdä tietomalleja.
  - Mikä on minimi millä selviää vastaanotosta ja eteenpäin toimittamisessa?
  - Jos ja kun suunnittelijalla ei pienemmissä hankkeissa ole valmiutta tehdä tietomallia, tarvitaan ohjeistusta myös mitä 61§ "..tiedot koneluettavassa muodossa taikka muun kuin rakennuksen osalta selvitys rakennuskohteesta ja sen vaikutuksista ympäröivään alueeseen" tarkoittaa käytännössä.
  - Saada rakennus oikealla paikalle voi olla haastavaa ja vaatii oppimista.
  - Miten tietomalleja tulisi rakennusvalvonnassa tarkastella verrattuna piirustuksiin?
  - Mallien ja muiden suunnitelmien poikkeamat ja mallien käyttöön liittyvät tekniset haasteet.
  - Mallien tarkistamisessa ja mallien läpikäymisessä.
  - Tarvitsemme selkeitä mallivaatimuksia, esimerkkimalleja ja tarkastuskäytäntöjä. Lisäksi pitää näyttää kaikille osapuolille (suunnittelija, viranomainen, rakentaja) yksinkertaisesti, mikä on heidän voittonsa ja miksi tämä kannattaa oppia.
  - Olisi kiva saada malliesimerkki esim. vaativasta kohteesta.
  - Yleinen käytännönkoulutus rakennusvalvonnoille olisi ehdottomasti tarpeellinen. Varsinkin pienemmät kunnat voi olla pulassa.
  - Rakennusvalvonnan lupa- ja tarkastuskäsittelyssä oleellisten käytötapausten hoitaminen. Koulutukset eivät tähän asti ole pureutuneet aktuaalisiin käytötapauksiin, esim. miten paloturvallisuusasiat tarkistetaan tietomallista.
  - Ihan esimerkkitasolla, että miten lupahakemus tulee, mitä tietomallille tehdään (ajetaan tarkastusohjelman läpi), miten se käytännössä näkyy lupapäätöksessä vai näkyykö mitenkään jne.
  - Koko alan tiedottaminen ja tukeminen tulevien määrittelyjen käyttöönotossa tarvitsee keskitettyä tukea. Prosessin kirkastaminen ja kansallisten toimintatapojen luominen on tarpeellista, jotta rakentaminen saa maksimaalisen hyödyn kerättävästä tiedosta.
  - Kokemusten jakaminen vähäisistäkin hyödyllisistä ja myös epäonnistuneista kokemuksista.

Vapaa palaute aiheeseen liittyen

- Vastauksia 56 kappaletta, poimintoja vastauksista:
  - Tietomallit lisäävät kustannuksia, mutta onko niistä kenellekään hyötyä?
  - Tietomallit varmasti palvelevat kaupunkeja, mutta lakiuudistuksessa on unohdettu kokonaan, että pienet kunnat eivät hyödy näistä tietomalleista mitenkään (ei pienissä kunnissa tehdä kaupunkisuunnittelua tmv.). Kun rakentamisen kustannukset kasvavat entisestään, myös rakentaminen hiipuu ja sen vuoksi myös työllisyys. Meidän kunnassa piirretään vielä suunnitelmia osittain paperille käsin, muutos tietomalliin on todella suuri, eikä ikääntyvä väestö pysy siinä mukana vielä vuosikymmeniin.
  - Rakentamislaisissa oli alunperin tietomallitoimitus laajempi ja nyt se on suppea. Ei pysytä mukana, hämmentää. Tietomallin rooli lässähti.
  - Kaupunkiseuduilla tietomallin toimittaminen on normaalia, mutta syrjäseuduilla osa suunnittelijoista putoaa lopullisesti pois. Yksin yrittäjillä ei ole varaa hankkia 3D oliopohjaisia suunnitteluohjelmia.
  - Kehitystyötä on syytä jatkaa. Tarvitsemme ajantasaisen tietomalliohjeen suunnittelijoille. Nykyinen ohjeemme on vanhentunut ja riittämätön.
  - Kustannukset ohjelmistojen osalta ovat kasvaneet digiloikan osalta merkittävästi. Ohjelmisto hankintoihin ja koulutukseen rahallista tukea.
  - Jotenkin tuntuu tietomalli kaukaiselta ja sekavalta. Erilaisia tietomalliin liittyviä lyhennyksiä vilisee silmissä. Ajat sitten on kadonnut johtoajatus mitä yksittäisen työntekijän silmin on työtehtävien kannalta seurattava tai opiskeltava. Suuri määrä lyhennevariaatioita sekoittaa ajatusta. Herkästi sivuuttaa kaikki tässä tietotulvassa. Eikä aikakaan riitä kaikkeen perehtymään. Selkiyttä tähän toivoisi.
  - Kiitos hyvästä kyselystä. Pienen kunnan näkökulmasta tietomallipohjaisten suunnitelmien hyödyt ovat varsin kyseenalaiset. Tietomallit ovat toki nykypäivää ja korvaamattomia "oikeissa" rakennushankkeissa.
  - Minulle ei ole vielä selvinnyt tuleeko tietomallivaade kaikkeen rakentamisluvalliseen rakentamiseen vai mikä on raja.
  - Lain muutoksen myötä nämä ohjelmistot pitäisi korvata ministeriön puolesta, kuten alunperin luvattiin. Kustannukset ovat kohtuuttomia pienille kunnille.
  - Ymmärtääkseni pientalosuunnittelussa ei tietomallipohjainen suunnittelu tule vielä pakolliseksi. Sen vuoksi tarve on monessa kunnassa vähäistä.
  - Syrjäseutujen suunnittelijoiden vanha kaarti luopuu työstä kokonaan ja jättää kalliit suunnitteluohjelmistot hankkimatta. Suunnittelua joudutaan hakemaan kaupunkialueiden toimistoilta, mikä on sääli.
  - Järjestää viranomaisille koulutusta tietomallien käyttöön ottamiseksi.

Mitä seuraavaksi?

- Sähköisen kyselyn vastauksissa korostuu koulutustarve: Uusi tietomalliasetus ja kuntien lupaviranomaisia koskevat velvollisuudet astuvat voimaan 1.1.2026. Ajantasaisten ohjeistukset tulee lanseerata mahdollisimman nopeasti alkuvuodesta, jotta kuntien lupaviranomaiset, mutta myös suunnittelijat ja hankkeisiin ryhtyvät saavat tarvittavat yhtenäiset lähtötiedot.
- KIRAHubin ja Aktiven yhteistyönä toteutettavan seuraavan RavaBIM 2026 tapahtuman pääohjelman on vastattava kyselyssä esiin tulleisiin tarpeisiin. Ohjelmaan tarvitaan ajantasaisten viranomaiskatsausten lisäksi myös kuntien ja hankkeen eri osapuolien, kuten suunnittelijoiden, tarvitsemia ohjeistuksia sekä käytännön esimerkkejä tietomallin käsittelystä lupaprosessin aikana. Hyötyjen konkretisoimiseksi tarvitsemme myös esimerkkejä kunnista, jotka ovat jo lähteneet kokeilemaan erilaisia tapoja tietomallien käsittelystä osana luvitusta ja muuta kuntaviranomaisen toimintaa.
- Seuraavan tapahtuman ohjelmasta tehdään mahdollisimman tarvelähtöinen. Aktive tekee ohjelmaehdotuksia varten vielä erilliset kyselyt kuntien ja suunnittelusektorin edustajille, jotta ohjelmasuunnittelu voidaan tehdä läpinäkyvästi suoraan ”kentältä” tulevien tarpeiden perusteella.
- Seuraavan RavaBIM tapahtuman ajankohta on 4.2.2026 ja sijainti pääkaupunkiseudulla. Tapahtuman uusi nettisivu www.ravabim.fi on julkaistu 30.10.2025 ja sinne päivitetään ohjelmaan valitut koulutukset ja caset alkaen 11/2025. Ohjelma täydentyy loppuvuoden ja tammikuun 2026 aikana.
- Tähän tutkimukseen liittyvissä asioissa ole yhteydessä Samu Tolvanen, puh. 045 111 8242, samu.tolvanen@active.fi
- RavaBIM2026 tapahtumaan liittyvissä yhteistyökyselyissä ole yhteydessä Teemu Roine, 040 7089 021, teemu.roine@active.fi